

**ANONİM ŞİRKET GENEL KURUL KARARLARININ HÜKÜMSÜZLÜĞÜ DAVALARINDA
ISLAH**

*(The Problem of Correction in the Lawsuits of Invalidation of the Resolutions
of the Shareholders' Meeting)*

Prof. Dr. Mustafa TOPALOĐLU¹

---

¹ ÖzyeĐin Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

ÖZET

Anonim şirket genel kurul kararlarının hükümsüzlüğü davalarında usul hukuku kavramı olan ıslah konusu ayrıntılı olarak incelenmeye çalışılmıştır. Basit usule tabi söz konusu hükümsüzlük davalarında HMK.m.176 uyarınca ıslaha sıklıkla başvurulmaktadır. Uygulamada genellikle genel kurul kararlarının iptali davaları yokluk ve butlanın tespiti davalarına çevridiği tam ıslah örneklerine rastlanılmaktadır. Bununla birlikte dava edilen genel kurul kararlarına yeni madde eklemek, yönetim kurulu kararlarını da dava konusuna eklemek yada tazminat talebinde de bulunarak davayı kapsamını genişletmek şeklinde kısmi ıslah yolunun kullanıldığı durumları da söz konusu olmaktadır. Islah talebiyle birlikte dava şartı arabuluculuk hususunun da dikkate alınması gerekir. Ayrıca genel kurul kararının önce yokluk veya butlanın tespitini istemek, mümkün olmaz ise iptaline karar vermek şeklinde terditli dava yolunun kullanılması da tercih edilebilir.

Anahtar Kelimeler

Anonim şirket genel kurul kararlarının hükümsüzlüğü, butlanı yokluğu, iptali, ıslah, terdit

ABSTRACT

Correction which is a procedural law concept in invalidation lawsuits of general assembly resolutions of joint stock companies is examined in details. Correction is frequently applied in the ivalidation lawsuits subject to simple procedure according to Article 176 of Code of Civil Procedure. In practice, full correction examples are generally found in cancellation law suits of general assembly resolutions, which are amended into nullification or annulment cases. However, there are also cases where the partial correction is used in order to add new articles to the general assembly resolutions, to add the decisions of the Board of Directors to the matter in dispute or to extend the scope of the case by requesting compensation. It is also necessary to take into account the concept of mediation with the request for amendment of pleading. Besides, it may be preferred to use the alternative pleading method in the form of requesting the nullification or annulment, or decide the cancellation of the general assembly resolution if not possible.

Key Words

Invalidation, nullification, cancellation of general assembly resolutions of joint stock companies, correction, alternative pleading

I. MEDENİ USUL HUKUKU KAVRAMI OLARAK ISLAH

A. Genel Olarak Islah

Günlük hayatta bir şeyi iyileştirme düzeltme anlamında kullanılan ıslah kavramının medeni yargılama hukukunda daha teknik ve özel anlamı vardır¹. Medeni yargılama hukukunda ıslah, tarafların, davada iddia ve savunmanın değiştirilmesi yasağı sebebiyle yapamadıkları işlemleri yaparak verdikleri dilekçeleri tamamen veya kısmen düzeltmelerini ifade eder². Tarafların iddia ve savunmalarının içeriğinin değiştirildiği ıslah, Hukuk Muhakemeleri Kanunu (HMK) m. 183 ve m. 184 hükümlerinde düzenlenen şekli yazım ve hesap hatalarının düzeltilmesi için öngörülen düzeltme ve tashihten farklıdır³.

Ticaret hukukunda, batıl genel kurul kararlarının belirli bir süre geçmesinden sonra düzelmesi anlamında “ıslah” kurumundan söz edilmektedir. 6 Eylül 1965 tarihli Alman Paylı Ortaklıklar Kanunu (AktG) § 242’de butlanın ıslahı (*Heilung der Nichtigkeit*) kurumu düzenlenmiştir. AktG § 242/1 hükmüne göre, usulüne uygun tutanağa bağlanmadığı halde ticaret siciline tescil edilmiş genel kurul kararlarının sonradan butlanı ileri sürülemez⁴. Türk Ticaret Kanunu (TTK) m. 353/1 ve 456/4 hükümlerinde de anonim şirketlerin kuruluşu ve sermaye artırımı kararlarının ticaret siciline tescilinden üç ay geçtikten sonra butlan davası açılmayacağı öngörülerek tescile ıslah edici etki tanınmıştır⁵. Çalışmamızda, maddi hukuka ilişkin ıslah değil de genel kurul kararlarının hükümsüzlüğü için açılan davalarda, HMK m. 176 ve devamı maddelerinde düzenlenen bir usul hukuku kavramı olan ıslahla ilgili sorunlar üzerinde durulacaktır.

HMK m. 176/1, “*Taraflardan her biri, yapmış olduğu usul işlemlerini kısmen veya tamamen ıslah edebilir*” hükmünü içermektedir. Buna göre, ıslah öncelikle usul işlemlerini düzeltmek için başvuru bir yoldur. Esasen ıslah iddianın ve savunmanın genişletilmesi yasağının istisnası olarak görülmektedir. HMK m. 141/2 hükmünde “*İddia ve savunmanın genişletilip değiştirilmesi konusunda ıslah ve karşı tarafın açık muvafakati hükümleri saklıdır*” denilerek bu istisnaya vurgu yapılmıştır. Zira yeni HMK sistemine göre, yazılı yargılama usulünde iddiayı ve savunmayı değiştirme yasağı, cevaba cevap ve ikinci cevap dilekçelerinin verilmesi ile başlar. Bundan sonra çok istisnai bir hal olan ve uygulamada gerçekleşme ihtimalini çok düşük bulduğumuz ön inceleme aşamasında karşı tarafın açık muvafakati ile iddia ve savunma değiştirilebilir. Ayrıca HMK m. 141/1 hükmüne göre, taraflardan biri ön inceleme duruşmasına gelmezse duruşmaya gelen taraf karşı tarafın muvafakati aranmaksızın davadaki sıfatına göre iddiayı veya savunmayı değiştirme hakkına sahip olur⁶.

Ön inceleme aşamasından sonra karşı tarafın açık muvafakati yoksa iddiasını veya savunmasını değiştirmek isteyen tarafın ıslah yoluna başvurmadan başka çaresi kalmamıştır⁷. Davanın tarafları ıslahla davada dayandıkları vakıaları ve talep sonucunu değiştirebilirler. Bunların dışında HMK m. 33 hükmüne göre hâkim uygulanacak hukuk kurallarını re’sen bulmak zorunda olduğundan, hukuki sebebin değiştirilmesi için ıslaha gerek yoktur⁸. Aynı şekilde, hâkimin re’sen araştırması gereken hususlarda da tarafların ıslah yoluna başvurmadan iddianın ve savunmanın değiştirilmesi

¹ Pekcanitez, Hakan/Özekes, Muhammet/Akkan, Mine/Taş Korkmaz, Hülya, Medeni Usul Hukuku, C. 2, 15. Bası, İstanbul 2017, s. 1486.

² Deynekli, Adnan, Medeni Usul Hukukunda Islah, Ankara 2013, s. 15.

³ Özekes (Pekcanitez/Akkan/Taş Korkmaz), s. 1486.

⁴ Korkut, Ömer, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Butlanı, Adana 2012, s. 199.

⁵ Korkut, s. 204.

⁶ Deynekli, s. 16.

⁸ Deynekli, s. 16.

⁸ Yılmaz, Ejder, (Medeni Yargılama Hukukunda) Islah, 4. Bası, Ankara 2013, s. 455.

yaşığına takılmaksızın yeni vakıalar ileri sürmeleri ya da talep sonucunda değişikliğe gitmeleri mümkündür⁹.

B. İslahla Tarafların Yapabilecekleri İşlemler

1. Davada İslahla Yeni Vakıaların Sunulması

İddianın ve savunmanın genişletilmesi yaşığı davanın sebebini oluşturan vakıaların dava dosyasına dâhil edilmesi bakımından önemlidir. Taraflar daha önce dava ve cevap dilekçelerinde belirtilen vakıa karışımını tamamlayıcı, aydınlatıcı ve doğrulayıcı nitelikte vakıaları ıslaha gerek olmadan her zaman ileri sürülebilirler¹⁰. Bu nitelikte olmayan vakıalar bakımından ise daha önce mevcut olup olmadıklarına göre bir ayırım yapılmaktadır.

Davanın başında daha doğrusu iddia ve savunmayı genişletme yaşığı başlamadan mevcut olan vakıaların tarafların dilekçelerinde mahkemeye getirilmesi ve yargılamaya sokulması gerekir. Teksif ilkesinin bir sonucu olarak daha önce mevcut vakıaların daha sonra ileri sürülmesi karşı tarafın açık muvafakati yoksa ancak ıslahla mümkün olmaktadır¹¹.

Daha önce mevcut olmayan, yargılama sırasında ortaya çıkan durum ve olayların ileri sürülmesinde duraksama yaşanmaktadır. Daha önceden mevcut olmayan bu olaylar ıslaha başvurmadan yargılama aşamasında ileri sürülebilir. Zira burada ilgili tarafın bir ihmali veya kusuru söz konusu değildir¹².

Bu konuda Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararında¹³, önce/sonra ayırımı yapmadan daha sonra ortaya çıkan vakıaların dahi yargılamaya sokulması için ıslah yolunun kullanılmasının zorunlu olduğu belirtilmektedir: “...ıslah müessesesi ile açılmış bir davada usule müteallik olmak üzere yapılan yanlışlıkları bir defaya mahsus olmak üzere tamamen veya kısmen düzeltmek imkânı sağlanmıştır. Nitekim bir dava açıldıktan sonra teslimi istenen malın telef ve ziyayı gibi bir sebeple tesliminin imkânsızlığından dolayı iddiayı ifa yerine tazminat çevirmek ve davayı, sebebi olan vakıalar sonradan öğrenilerek düzeltmek zarureti hâsıl olabilir ve taraflar bu yanlışlıkları ve unutulmuş şeyleri ıslah yolu ile düzeltir ve tamamlayabilirler...”. Yargıtay kararları çoğunlukla dava sırasında ortaya çıkan yeni vakıaların da ancak ıslah yoluyla ileri sürülebileceği yönünde olsa da, doktrin görüşü lehine bir yumuşama da gözlenmektedir¹⁴.

2. İslahla Talep Sonucunun Değiştirilmesi

Davanın konusunu belirleyen talep sonucu (netice-i talep), mahkemeden istenilen hukuki korumayı gösterir. Talep sonucuna göre davanın tespit, eda veya inşai bir dava mı olduğu ya da talebin tam ya da kısmi olduğu belirlenir. Yine alacak davasının belirsiz alacak davası mı, yoksa kısmi dava mı olduğu talep sonucundan anlaşılır¹⁵.

Kanun koyucu, talep sonucunda netlik isteyerek açık bir şekilde dilekçede gösterilmesini zorunlu tutmuştur. Mahkeme, davayı kabul etmesi durumunda neyi hüküm altına alacağını talep sonucundan anlamalıdır¹⁶. HMK m. 31 hükmüne göre, hâkim açık olmayan talebin belirgin hale getirilmesini ilgili taraftan isteyebilir. Ancak hâkimin isteği üzerine açıklama yaparken talep sonucunda bulunmayan bir talebin bu yolu fırsat bilerek ileri sürülmesi mümkün değildir. Hâkim her ne kadar hukuki nitelemeyi kendi yapacak ise de talep sonucuyla bağlıdır. Hukuki nitelemeyi yaparken

⁹ Özkes (Pekcanitez/Akkan/Taş Korkmaz), s. 1490.

¹⁰ Deyekli, s. 81.

¹¹ Deyekli, s. 81.

¹² Özkes (Pekcanitez/Akkan/Taş Korkmaz), s. 1492-1493.

¹³ Yargıtay İBK., T. 04.02.1948, E. 10, K. 3 sayılı karar için bkz. 17.06.1948 tarih ve 6934 sayılı RG.

¹⁴ Özkes (Pekcanitez/Akkan/Taş Korkmaz), s. 1493.

¹⁵ Özkes (Pekcanitez/Akkan/Taş Korkmaz), s. 1502.

¹⁶ Yılmaz, s. 191; Deyekli, s. 81.

tarafın tespit davası olarak açtığı bir davayı eda davası ya da tam dava olarak açtığı davayı kısmi dava olarak nitelendiremez¹⁷.

Talep sonucunda yapılacak değişiklik, dava konusunun değiştirilmesi anlamına gelir ve iddianın ve savunmanın değiştirilmesi yasağına takılır. Bu yasağı ortadan kaldırmanın istisnai hukuki çarelerinden biri de ıslah kurumuna başvurmaktır¹⁸.

Böyle bir durumda ıslahla, (1) Talep sonucu (tazminat miktarı gibi) artırılabilir. (2) Mevcut talep dışında yeni bir talep (örneğin, manevi tazminat) eklenebilir. (3) Talep sonucu değiştirilebilir (tespit davasını eda davasına dönüştürmek gibi)¹⁹.

Yargıtay yeni taleple ıslah yoluyla değişiklik yapılacak talep arasında bir bağlantı aramaktadır. Son dönemde Yargıtay kararlarında ıslah lehine bir gevşeme görülmekte ve bağlantı bulunmasa da yeni talep eklenebileceği kabul edilmektedir: *“Davacı vekili, davalı kooperatifin ortağı olan müvekkiline, genel kurulda alınan kararlara aykırı olarak, yönetim kurulu kararları ile ödeme artırımı yapıldığını ileri sürerek, 100.000.000.TL ek aidat ve fer’ileri ile 180.000.000.TL tapu alım giderinden borçlu olmadıklarının tespiti ile % 25 gecikme faizinin fahiş olduğundan bu kararların yok hükmünde olduklarını öne sürerek, müvekkilinin borçlu bulunmadığının tepsine karar verilmesini talep ve dava etmiştir. Daha sonra davacı vekili 180.000.000 TL’nin ödeme tarihinden itibaren faizi ile istirdadı yolunda ıslah talebinde bulunmuştur.*

Davalı vekili, davacının, yönetim kurulu kararlarına karşı bu şekilde iptal davası açılmayacağını savunarak davanın reddini istemiştir.

Mahkemece iddia, savunma, toplanan kanıtlar ve benimsenen bilirkişi raporuna göre, yönetim kurulu kararlarının genel kurulda alınan karara dayandığı ve genel kurul kararlarının iptal edilmedikçe her üyeyi bağlayacağı gerekçeleriyle, davanın reddine karar verilmiştir.

Dava dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına göre, davacı vekilinin tüm temyiz itirazları yerinde değildir”²⁰.

Davaların birleştirilmesi veya davaların yığılması şeklinde birden fazla dava veya talebin ileri sürülmesi ve yargılamasının yapılması mümkün olan hallerde, yeni bir talebin ıslah yoluyla davaya sokulmasını kabul etmek gerekir²¹.

Talebin artırılmasından başka dava konusunun (talep sonucunun) ıslahla değiştirilmesi de söz konusudur. Bu durum, mevcut vakıalar aynı kalarak talep sonucunun değişmesi şeklinde ya da hem vakıalar hem de buna bağlı olarak talep sonucunun değişmesi şeklinde ortaya çıkabilir. Hatta bazı durumlarda talebin değiştirilmesi, tespit davasının eda davasına dönüşmesinde olduğu gibi dava türünün de değişmesine yol açabilir²². Bu konuda oldukça fazla Yargıtay kararı bulunmaktadır:

“Davacı vekili, müvekkili kooperatifin 24.06.2006 tarihli genel kurulunda 2006 yılı içinde ortaklardan 1.750,00 YTL aidat toplanması kararı alındığını, davalının bu borcunu ödememesi üzerine başlatılan icra takibine davalının haksız olarak itiraz ettiğini ileri sürerek, itirazın iptalini ve takibin devamını talep etmiş, ıslahla talebini alacağına dönüştürerek 1.750,00 YTL’nin aylık % 5 faiziyle birlikte davalıdan tahsilini talep ve dava etmiştir.

¹⁷ Özkes (Pekcanitez/Akkan/Taş Korkmaz), s. 1502.

¹⁸ Yılmaz, s. 193.

¹⁹ Yılmaz, s. 193.

²⁰ 11. HD., T. 05.07.2005, E. 2004/10385, K.2005/7200 sayılı karar için bkz. Corpus Web Hukuk Mevzuat ve İçtihat Programı, <https://www.corpus.com.tr/>.

²¹ Özkes (Pekcanitez/Akkan/Taş Korkmaz), s. 1507.

²² Özkes (Pekcanitez/Akkan/Taş Korkmaz), s. 1510.

Davalı vekili, kooperatifin tasfiye halinde olduğunu, yönetim kurulunun fazladan para toplamaya çalıştığını, müvekkilinin borcu bulunmadığını savunarak, davanın reddini istemiştir.

Mahkemece, iddia, savunma, bilirkişi raporu ve tüm dosya kapsamına göre, 24.06.2006 tarihli genel kurulda alınan karara rağmen kooperatif üyesi olan davalının borcunu ödemediği, ödenmeyen toplam borç tutarının 1.750 YTL olduğu, genel kurul tarafından ödenmeyen alacağa aylık % 5 faiz uygulanmasının kararlaştırıldığı gerekçesiyle davanın kabulü ile 1.750,00 YTL'nin faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmiştir.

Kararı, davalı vekili temyiz etmiştir.

Dava dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına göre, davalı vekilinin tüm temyiz itirazları yerinde değildir”²³.

Bir davayı ıslahla değiştirerek başka bir davaya dönüştürmek mümkündür. HMK m. 180 hükmüne göre böyle bir durumda yeni bir dava dilekçesi vermek gerekir. Bazı Yargıtay kararlarında davanın göbekten bağlılık kuralı gereği devam eden dava ile ıslahla değiştirilen dava arasında bağlantı aranmaktadır: “*Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 87.maddesinin son cümlesinde ıslah yoluyla müddeabihin değerinin artırılmayacağına ilişkin hüküm Anayasa Mahkemesince iptal edilmiş ve değer artırılabilirliği ıslah yoluyla mümkün hale gelmiş ise de, dava konusunun ıslah yoluyla tamamen değiştirilmesi mümkün değildir*”²⁴. Doktrinde böyle bir bağlantı aramanın Kanunda dayanağı olmadığı görüşü hâkimdir²⁵. HMK m. 182 hükmüne göre alacak davasının boşanma davasına dönüştürülmesi gibi ekstrem durumlarda kötünietli yapıldığı anlaşılan ıslah, hâkim taraf dikkate alınmayabilir.

C. Islah Türleri

HMK m. 176, ıslahı tam ve kısmi ıslah olarak ikiye ayırmıştır. Tam ıslah, davanın dava dilekçesinden itibaren değiştirilmesidir. Örneğin, dürüstlük kuralına aykırılık nedeniyle açılan genel kurul kararının iptali davasının başka bir gerekçeyle butlan davasına çevrilmesi. Davacı dayandığı vakıaları tamamen değiştirse bile talep sonucu aynı kalıyorsa tam ıslah değil; kısmi ıslah söz konusu olur²⁶. Tam ıslahta davanın başından itibaren yapılan bütün usuli işlemler yapılmamış sayılır. Yeni bir dava olarak ileri sürülmemiş tam ıslahta, ıslaha başvuran tarafın yeni bir dilekçe vermesi gerekir. HMK m. 180 hükmünde yeni dilekçe verme süresi bir hafta olarak öngörülmektedir.

Kısmi ıslah, yargılama sırasında yapılmış bir veya birkaç usul işleminin yapılmamış sayılması halinde söz konusu olur. Örneğin, genel kurul iptali davası ile birlikte açılan tazminat davasında talep sonucunun yüz bin liradan yüz elli bin liraya çıkartılması. Kısmi ıslah yoluyla davacı yeni talepler ekleyebilir; dava sebebini genişletebilir ve doktrinde kabul edildiği üzere davasını terditli dava haline getirebilir²⁷. Davalı da cevaba cevap dilekçesini ıslah edebilir. Ancak Yargıtay cevap dilekçesi vermeyen davalının ıslaha başvuramayacağı görüşündedir²⁸.

D. Islahın Sınırı

²³ 11. HD., T. 01.11.2010, E. 2009/4604, K. 2010/11011 sayılı karar için bkz. Corpus Web Hukuk Mevzuat ve İçtihat Programı, <https://www.corpus.com.tr/>.

²⁴ 7. HD., T. 29.01.2004, E. 2003/3548, K. 2004/207 sayılı karar için bkz. Corpus Web Hukuk Mevzuat ve İçtihat Programı, <https://www.corpus.com.tr/>.

²⁵ Yılmaz, s. 196.

²⁶ Deynekli, s. 64.

²⁷ Deynekli, s. 68.

²⁸ Özkes (Pekcanitez/Akkan/Taş Korkmaz), s. 1533.

HMK m. 177/1 hükmüne göre, ıslah tahkikat bitinceye kadar yapılabilir. Tahkikatın sona erdiği ve sözlü yargılama aşamasına geçildiğinin taraflara bildirildiği ana kadar ıslah talebinde bulunulabilir²⁹.

İstinaf aşamasında ıslah mümkün değildir. Ancak istinafta kararın kaldırılmasından sonra yapılacak yargılamada ıslaha başvurulabilir.

Yargıtay temyiz bozmasından sonra ıslah yapılamaz. 1086 sayılı HUMK döneminde verilmiş İçtihadı Birleştirme Kararında Yargıtay bozmasından sonra yapılan yargılamada ıslaha başvurulamayacağı açıkça belirtilmiştir: "...ıslahın... tahkikat ve yargılama bitinceye kadar yapılabilip Yargıtay'ca hüküm bozulduktan sonra bu yoldan faydalanmanın mümkün olmayacağına karar... verildi"³⁰. Söz konusu İçtihadı Birleştirme Kararına rağmen bazı Yargıtay daireleri bozmadan sonra talebin artırılabilmesine karar vermişlerdir³¹. Bu hususta son Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı ile tartışmalar sona erdirilmiştir:

"6100 sayılı HMK'nın temyiz hükümlerinde hükmün temyizen bozulmasından sonra da ıslahın cari olabileceğine dair açık veya gizli bir hüküm mevcut olmamasına ve aksine tahkikat ve hüküm devreleri gösterilmek suretiyle bir devre ve zaman ile sınırlama getirildiğine göre bu istisnai yolun hükmün Yargıtay'ca bozulmasından sonraki safhalara da genişletilerek kabul edilmesi bozma kararıyla kazanılan hakları ihlal edebileceği gibi tamamen ıslah suretiyle davanın değiştirilmesi hallerinde de işin sonuçlanmasını güçleştirir ve ıslah müessesesinden beklenen gayeye ve çabukluk esaslarına aykırı düşer. Her ne kadar, yeni bir usul kanunu yürürlüğe girmiş ise de bozmadan sonra ıslah yasağının hak ihlali olmadığına dair Anayasa Mahkemesi kararları ve yasa koyucunun 1948 t. İBK'ni bilmesine rağmen bunu kaldıran veya değiştiren bir hüküm getirmemesi dikkate alındığında mevcut kararın değiştirilmesini gerektirecek bir zorunluluk bulunmamaktadır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle; "bozma kararı sonrasında ıslah yapılamayacağı ve İçtihadı Birleştirme Kararının değiştirilmesinin gerekmediğine" dair, 06.05.2016 tarihinde yapılan üçüncü görüşmede oy çokluğu ile karar verildi"³². Ancak HMK değişiklik tasarısına göre, usuli bozmalardan sonra ıslaha başvurma mümkün olabilecektir.

HMK m. 176/2 uyarınca ıslaha bir kez başvurulabilir. İkinci kez yapılan ıslah başvurusunu hâkim kendiliğinden reddeder. Islaha gerek olmadığı halde yapılan ıslah başvurusu ıslah hakkını tüketmez³³.

Bazı usuli işlemler ıslahla yapılamaz. HMK m. 240/2, ıslahla tanık listesi verilemeyeceğini açıkça öngörmektedir. Ancak ıslahla dava sebebi değiştirilmişse değişen dava sebebi olarak ileri sürülen vakıaların ispatı ile ilgili olarak ikinci bir tanık listesi verilebilir³⁴.

İslahta taraf değişikliğine cevaz yoktur. Doktrinde ıslahla taraf değişikliğinin mümkün olduğuna ilişkin bazı görüşler mevcutsa da, Yargıtay'ın ıslahla taraf değiştirilemeyeceğine ilişkin içtihadı ve uygulaması kesintisiz olarak devam etmektedir: "*Usul hükümlerine göre, açılmış bir davaya teşmil veya ihbar yoluyla üçüncü bir kişinin davalı olarak dâhil edilmesi mümkün olmadığı gibi HUMK'un 83. ve devamı maddeleri gereğince ıslah yoluyla hasım değiştirilmesi de mümkün değildir. Mahkemece bu yön gözetilmeden hakkında dava açılmamış ve davada taraf olmayan Alcatel*

²⁹ Deynekli, s. 32.

³⁰ Yargıtay İBK., T. 04.02.1948, E. 10, K. 3 sayılı karar için bkz. 17.06.1948 tarih ve 6934 sayılı RG.

³¹ Özkes (Pekcanitez/Akkan/Taş Korkmaz), s. 1523.

³² Yargıtay İBK., T. 08.05.2016, E. 2015/1, K. 2016/1 sayılı karar için bkz. Corpus Web Hukuk Mevzuat ve İçtihat Programı, <https://www.corpus.com.tr/>.

³³ Deynekli, s. 23.

³⁴ Deynekli, s. 44.

*Teletaş Telekomünikasyon Endüstri Tic. A.Ş. aleyhine hüküm kurulması doğru olmadığından temyiz itirazlarının kabulü gerekmiştir*³⁵.

Dava tarafının yanlış gösterilmesi kabul edilebilir bir yanılı veya temsilcide yanılma halini oluşturuyorsa ıslaha bile gerek olmadan taraf değiştirilebilir³⁶.

HMK m. 124/3, maddi bir hatadan kaynaklanan veya dürüstlük kuralına aykırı olmayan taraf değişikliği talebinin, karşı tarafın rızası aranmaksızın hâkim tarafından kabul edileceğini öngörmektedir. Yargıtay da maddi hatadan kaynaklanan davada hasım yanlışlığının düzeltilebileceğini kabul etmektedir: “Kural olarak dava tarafları ıslah yolu ile dahi değiştirilemez. Ancak, yanlış yazılan davalı adının dava dilekçesi içeriğine uygun olarak düzeltilmesi, hasım değiştirme yasağına aykırılık oluşturmaz. Davada tarafların kimliklerine ilişkin açık maddi hataların yargılamanın her evresinde düzeltilmesi mümkündür.

*Eldeki davada ise yazı karakterinden bilgisayarda yazıldığı anlaşılan dava dilekçesinde davalı olarak Baranak A.Ş. yazılmış ise de, dava dilekçesi içeriğinden ve eklerinden davanın Baka A.Ş.'nin 23.11.1999 ve 28.12.1999 tarihli genel kurullarının iptalinin istenildiği hiçbir duraksamaya meydan vermeyecek açıklıkta belirginlik kazanmaktadır. Çünkü davacıların ortak olduğu diğer şirket olan Bacanak A.Ş.'nin aynı tarihlerinde yapılan genel kurullarında Baka A.Ş.'ninkinden farklı olarak sermaye artırımı kararı alınmamıştır. Esasen Bacanak A.Ş. ile ilgili açılan Kadıköy 3. Ticaret Mahkemesi'nin derdest 2000/225 Esas sayılı dosya fotokopisinden de, davacı tarafına yanı vekillerince özdeşlik taşıyan diğer kusurlarda dava dilekçesinin ilk dört sayfasında aynı metnin yer aldığı, sermaye artırımı sadece Baka A.Ş. genel kurullarda kararlaştırıldığı için 5. sayfadaki (F) bendinden itibaren bu hususa ilişkin açıklamaların yer aldığı görülmektedir. Dava dilekçesi ve içeriği ile ekleri bir bütün olarak değerlendirildiğinde, davanın Baka A.Ş. ne yöneltildiği, dava dilekçesi başlığında yazım hatası sonucu davalı adının yanlışlıkla Bacanak A.Ş. olarak yazıldığı gözetilerek davacılar vekilinin 13.3.2000 tarihli hasım yanlışlığı düzeltiminin kabulü ile uyumsuzluğun esasına girilmesi gerekirken, açıklanan maddi hata düzeltiminin hasım değiştirme yasağı kapsamında nitelendirilmesi doğru görülmemiştir*³⁷.

II. GENEL KURUL KARARLARININ HÜKÜMSÜZLÜĞÜ VE BU DAVALARDA ISLAHIN KULLANILMASI

A. Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü Halleri

Genel kurul kararları tek taraflı mı yoksa çok taraflı mı olduğu tartışmalı bir hukuki işlem türüdür. Bu nedenle, hem genel hükümlerde öngörülen hukuki işlemlerin geçerlilik şartlarına hem de TTK'da düzenlenen özel hükümlere tâbidir³⁸. Genel kurul kararı söz konusu hükümlere aykırılık taşıdığı takdirde hukuken sakatlanır. Söz konusu hukuki sakatlık, yokluk, butlan veya iptal edilebilirlik şeklinde ortaya çıkar³⁹.

TTK bu hükümsüzlük hallerinden, butlanı ve iptal davasını özel olarak düzenlemiştir. Ayrıca yokluk yaptırımına ilişkin genel hükümlerin ve butlana ilişkin TBK m. 26 ve m. 27 hükümlerinin de uygulanma kabiliyeti vardır.

1. Yokluk

Genel kurul kararlarını hükümsüz kılmak için yokluk, butlan veya iptal davaları açılabilir.

³⁵ 17. HD., T. 18.12.2004, E. 2004/13283, K. 2004/14253 sayılı karar için bkz. Corpus Web Hukuk Mevzuat ve İçtihat Programı, <https://www.corpus.com.tr/>.

³⁶ Deynekli, s. 47.

³⁷ 11. HD., T. 19.04.2001, E. 2001/1255, K. 2001/3360 sayılı karar için bkz. Corpus Web Hukuk Mevzuat ve İçtihat Programı, <https://www.corpus.com.tr/>.

³⁸ Çamoğlu, Ersin (Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal), Ortaklıklar Hukuku I, 13. Bası, İstanbul 2014, N. 722.

³⁹ Bahtiyar, Mehmet, Ortaklıklar Hukuku, Güncellenmiş 12. Bası, İstanbul 2017, s. 197.

Yokluk, bir hukuki işlemin kurucu unsurlarının eksikliğinde söz konusu olur. Genel kurul kararlarının, birisi genel kurul toplantısının yapılması, diğeri pay sahiplerinin karar alması olmak üzere iki kurucu unsurunu bulmaktadır. Bunlardan birisi eksik olursa genel kurul kararı yoklukla sakatlanmış olur. Örneğin, pay sahiplerinin, yetkili organın çağrısı ve toplantı gündemi olmadan bir anma gününde karar alıp imzaladıkları genel kurul kararı “yok” hükmündedir⁴⁰.

Mevzuat gereğince hazır bulunması gereken Bakanlık temsilcisinin katılmadığı veya terk ettiği genel kurul toplantıları da yok sayılır. Pay sahiplerinin tamamının hazır bulunmadığı veya pay sahiplerinin birinin itiraz ettiği TTK m. 416 hükmünde düzenlenen çağrısız genel kurul toplantıları da yine yoktur⁴¹.

Doktrinde çoğunluk, toplantı ve karar yeter sayısına uyulmadan alınan kararların yok hükmünde olduğu görüşündedir⁴². Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 09.01.2001 gün ve E. 5691, K. 7567 sayılı “*Ana sözleşmedeki yeter sayılar oluşmadan toplanan genel kurulda alınan kararların yok hükmünde olduğunun kabulü gerektiğine ve bunun Dairemizin yerleşik içtihadı olduğuna...*” şeklindeki kararı çoğunluk görüşünün benimsendiğini göstermektedir.

2. Butlan

Genel kurul kararlarının butlanı, hem genel hükümlere (TBK m. 27) hem de Türk Ticaret Kanununda belirtilen hükümlere (TTK m. 447) aykırılıkta söz konusu olabilir.

TTK m. 447 butlanı özel olarak düzenlemiştir. Buna göre, pay sahibinin vazgeçilmez haklarını, bilgi alma ve inceleme hakkını sınırlandıran ve ortadan kaldıran, anonim şirketin temel yapısına ve sermayenin korunmasına aykırılık taşıyan genel kurul kararları batıldır.

TTK m. 447’de düzenlenen butlan hallerine, genel kurulda pay sayısına değil de kafa sayısına göre oy kullanılmasına karar alınması, şirketin izin verilen ölçüyü aşan oranda kendi payını devir alması, genel kurul iptal davası açmanın yönetim kurulu onayına bağlanması, genel kurulun devredilmez yetkisine giren önemli bir miktarda şirket taşınmazının satımına yönetim kurulunun karar vermesi, örnek olarak gösterilebilir⁴³.

Butlan sebeplerini düzenleyen TTK m. 447, “*özellikle*” ibaresini kullanarak butlan sebeplerinin sınırlı sayıda olmadığını ve başkaca butlan sebeplerinin bulunabileceğini belirtmek istemiştir⁴⁴.

TBK m. 27, içeriği imkânsız, kanunun veya ana sözleşmenin emredici hükümlerine, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı genel kurul kararlarının butlanla sakat olduğunu öngörmektedir. TTK m. 447’de düzenlenen özel hükmün yanında TBK m. 27 hükmündeki butlan hükmü de genel kurul kararlarının butlanı davasında uygulanabilir⁴⁵.

3. İptal

Yokluk ve butlan dışında kalan sakatlıklarda genel kurul kararları iptal yaptırımına tâbidir. TTK m. 445 hükmüne göre, kanuna, ana sözleşmeye veya dürüstlük kurallarına aykırı genel kurul kararlarının iptali istenebilir⁴⁶.

İptal davası, genel kurul tarihinden itibaren üç ay içinde açılmalıdır. Kimlerin iptal davası açabilecekleri de TTK m. 446 hükmünde sınırlı sayıda gösterilmiştir⁴⁷. Buna göre,

⁴⁰ Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), N. 722a.

⁴¹ Bahtiyar, s. 198.

⁴² Pulaşlı, Hasan, “Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Sakatlığı ve Müeyyidesi”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 17, S. 1-2, Ankara 2013, s. 892.

⁴³ Korkut, s. 99 vd.

⁴⁴ Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), N. 722c.

⁴⁵ Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), N. 722d.

⁴⁶ Pulaşlı, Hasan, Şirketler Hukuku Şerhi, C. II, 3. Baskı, Ankara 2018, s. 1054.

- Toplantıda hazır bulunup da karara olumsuz oy veren ve bu muhalefeti tutanağa geçiren,
- Toplantıda hazır bulunsun veya bulunmasın, olumsuz oy kullanmış olsun ya da olmasın; çağrının usulüne göre yapılmadığını, gündemin gereği gibi ilan edilmediğini, genel kurula katılma yetkisi bulunmayan kişilerin veya temsilcilerinin toplantıya katılıp oy kullandıklarını, genel kurula katılmasına ve oy kullanmasına haksız olarak izin verilmediğini ve yukarıda sayılan aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu ileri süren pay sahipleri,
- Yönetim kurulu,
- Kararların yerine getirilmesi, kişisel sorumluluğuna sebep olacaksa yönetim kurulu üyelerinden her biri iptal davası açabilir.

TTK m. 446/1/b bendi, “... yukarıda sayılan aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu ileri süren pay sahipleri,... iptal davası açabilir” hükmünü öngörmektedir. Buna göre, gündemin gereği gibi ilan edilmediği ve genel kurula katılma yetkisi bulunmayanların katılımıyla alınan genel kurul kararlarının kanuna, ana sözleşmeye ve iyiniyet kurallarına aykırılığı iddiası ile iptal davası açacak pay sahibinin, bu aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu ispatlaması şarttır. Başka bir ifadeyle, davacının ileri sürdüğü aykırılıklar ile genel kurul kararı arasında nedensellik bağının bulunduğunu ispat etmesi, iptal davasının dinlenebilirlik şartı olarak öngörülmüştür⁴⁸. Davacı sayılan bu usuli aykırılıkların varlığını ve kararın alınmasında etkili olduğunu ispat edemezse dava reddedilir.

İptal davalarında nedensellik bağının ispatını davanın dinlenebilirlik şartı olarak öngören TTK m. 446/1/b bendinin sayılan dört hal dışında da kıyasen uygulanacağı kabul edilmektedir. Gerçekten de, kanuna ve ana sözleşmeye aykırılığın kararın alınmasına etkili olmadığı açık olduğu hallerde iptal davası açılması kötünietli bir davranış oluşturacağından, TTK m. 446/1/b bendi hükmü geniş yorumlanarak diğer iptal sebeplerine de uygulanabilir⁴⁹. Yargıtay da nedensellik bağını ispatlama şartını bilgi alma hakkını da kapsayacak şekilde geniş yorumlama eğilimindedir: “*Açıklamaya çalışıldığı üzere davacı ortağın bilgi alma hakkının ihlali nedeniyle genel kurul toplantısında yanlış bir kararın alınması, diğer bir anlatımla bilgi vermeme ile alınan kararlar arasında illiyet bağının bulunması halinde ancak alınan kararların iptali söz konusu olabilir. Bu durumda, mahkemece davalıya alınan kararlarla davacının bilgi edinme hakkının ihlali arasında bir nedensellik bağının bulunmadığını kanıtlanma imkanı tanınmadan, yazılı şekilde salt bilgi edinme hakkının ihlalinden bahisle (...) iptaline karar verilmiş olması doğru görülmüştür*”⁵⁰.

TTK m. 446/1/b bendi, iptal davasında nedensellik bağının bulunmadığını ispat yükünü davalı şirkete yükleyen 6762 sayılı eTTK m. 361/3 hükmünü değiştirmiştir. Bu nedenle, HMK m. 190/1 hükmü dolayısıyla kanuna ve ana sözleşmeye aykırılığın kararın alınmasında etkili olduğunu ispat yükü davacı ortağa aittir⁵¹. Özellikle davacı ortak, toplantıya katılarak genel kurul sırasında yönetim kurulundan bilgi istememişse artık bilgi verilmediği iddiası ile genel kurul kararının iptali davasını açamaz.

İptal davası, genel kurul kararının geçersiz olduğunun kesin hükme bağlanmasını amaçladığından yenilik doğurucu bir eda davasıdır. Bu nedenle, genel kurul kararlarının geçerli olup olmadığının tespiti için açılan dava dinlenmez⁵².

⁴⁷ Ayrıntılı bilgi için bkz. Pulaşlı, Şerh, s. 1082 vd.

⁴⁸ Moroğlu, Erdoğan, Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, 8. Baskı, İstanbul 2017, s. 249.

⁴⁹ Moroğlu, s. 249. Aynı yönde bkz. Kırca, İsmail (Şehirli Çelik, Feyzan Hayal/Manavgat, Çağlar), Anonim Şirketler Hukuku C. 2/2, Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Ankara 2016, s. 151.

⁵⁰ 11. HD., T. 19.07.2007, E. 2006/2171, K. 2007/10779 sayılı karar için bkz. Corpus Web Hukuk Mevzuat ve İçtihat Programı, <https://www.corpus.com.tr/>.

⁵¹ Kırca (Şehirli Çelik/Manavgat), s. 160.

⁵² Moroğlu, s. 244.

Genel kurul kararının iptali talebinin davada açıkça ileri sürülmesi gerekir; hâkim açık talep olmadan iptale karar veremez.

4. Yokluk ve Butlanın İleri Sürülmesi

Kesin hükümsüzlük sebebi olan yokluk ve butlana dayalı geçersizlik talebi itiraz niteliğindedir. Bundan dolayı, ilgili olan herkes tarafından mahkemeye karşı ileri sürülebilir. Dava dosyasına sunulan vakıalardan anlaşılan yokluk ve butlan halleri, taraflarca açıkça ileri sürülmesi bile hâkim tarafından re'sen gözetilir⁵³. Aynı şekilde, ticaret sicil müdürlüklerinin de sınırlı inceleme yetkileri kapsamında içinde kalan açık butlan hallerinde, genel kurul kararının tescil talebini reddetmeleri gerekir⁵⁴.

Kapalı anonim şirketlerde, yokluk ve butlanın ileri sürülmesinde TTK ve genel hükümlerde herhangi bir süre sınırı öngörülmemiştir. Ancak **TTK m. 456/4** hükmü uyarınca, sermaye artırımına ilişkin genel kurul kararlarına karşı butlan sebebi dahi olsa açılacak hükümsüzlük davası, üç aylık süreye tâbidir. Ne var ki açılacak böyle bir dava sonucunda atfen uygulanan TTK m. 353/1 hükmü gereği butlan veya yokluğa değil; feshe karar verilebilir⁵⁵.

Butlanı ileri sürmek bakımından yasal bir süre olmamasına rağmen uzun süre sonra butlan iddiasında bulunmak, TMK m. 2 anlamında hakkın kötüye kullanılması oluşturabilir⁵⁶. Yargı kararlarında her somut olaya göre değişmekle birlikte, genellikle sekiz veya dokuz yıldan sonra açılan butlan davalarında dava açma hakkının kötüye kullanıldığı kabul edilmektedir.

Sermaye Piyasası Kanunu (SerPK) m. 92, “*Bu Kanuna tâbi ihraççıların, kanuna, sermaye piyasası mevzuatına, esas sözleşme ve fon iç tüzüğü hükümlerine veya işletme maksat ve mevzuuna aykırı görülen durum ve işlemleri sebebiyle sermayenin veya mal varlığının azalmasına veya kaybına yol açtığı Kurulca tespit edilmesinde, Kurul; ...*

b. ... beş yıl içinde butlan veya yokluğun tespiti davası açmaya, ... yetkilidir” hükmünü öngörmektedir. Buna göre, maddede yazılan sebeplerle Sermaye Piyasası Kurulunun açacağı yokluk ve butlan davaları beş yıllık süreyle sınırlandırılmıştır. Butlan için bir süre öngörülebilir. Ancak yokluk nedeniyle açılacak hükümsüzlük davalarına böyle bir süre getirilmesi haklı olarak eleştirilmektedir⁵⁷.

Yokluk ve butlan davasını ilgili olan herkes açabilir. Hukuki menfaati olan pay sahipleri⁵⁸ ve alacaklılar genel kurul kararının butlanını veya yok hükmünde olduğunu ileri sürebilirler. Yönetim kurulunun da butlanın veya yokluğun tespiti davası açmaya hakkı vardır⁵⁹.

Ancak iptal davasını açabilecekler TTK m. 446 hükmünde sınırlı olarak gösterilmiştir. Aktif dava ehliyetine ilişkin bu sınırlama, iptal davası ile butlan ve yokluk sebebi ile açılacak davalar arasındaki en önemli farklardan birini oluşturmaktadır.

Hukuk güvenliği açısından yokluk ve butlan nedeniyle genel kurul kararlarının geçersizliği yaptırımına sadece anonim şirketler hukukunun temel değerlerini ihlal eden ağır şekli eksikliklerin varlığı halinde başvurulmalıdır. Butlanın ikincilliği ilkesi geçerli olduğundan, anonim şirketin temel niteliği hariç diğer hallerde genel kurul kararlarının varlığı kabul edilerek iptal yaptırımı düşünülmelidir⁶⁰.

⁵³ Moroğlu, s. 174-175.

⁵⁴ Pulaşlı, Şerh, s. 1033.

⁵⁵ Korkut, s. 190.

⁵⁶ Korkut, s. 191.

⁵⁷ Bahtiyar, s. 202.

⁵⁸ Genel kurul kararına olumlu oy veren pay sahipleri, hakkın kötüye kullanılması oluşturmeyen durumlarda butlan talebinde bulunabilirler. Bkz. Pulaşlı, Şerh, s. 1032.

⁵⁹ Pulaşlı, Şerh, s. 1032.

⁶⁰ Pulaşlı, Şerh, s. 1032.

5. İptal Talebine Rağmen Hâkimin Yokluk veya Butlana Karar Vermesi

Hâkim re'sen uygulama ilkesi gereği önüne gelen uyuşmazlıkta davacı iptal talebinde bulunsa bile şartları varsa butlan veya yokluğun tespitine karar verebilir. Yargıtay, önceleri hâkimin taleple bağlı olmasından dolayı iptal talebi olan bir davada butlan davasına karar verilemeyeceği görüşünde idi. Ancak Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun E. 2013/11-1048, K. 2014/430 sayılı kararında genel kurul kararının iptali talebiyle açılan davada butlan şartları mevcut olduğundan butlana karar verilmesi gerektiği şeklinde içtihat değişikliğine gidilmiştir:

“Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; davacının, anonim şirket genel kurul kararına karşı hükümsüzlük (yokluk ve butlan) nedenlerine mi, yoksa iptal edilebilirlik nedenlerine mi dayandığı, buradan varılacak sonuca göre TTK'nın 381. maddesi uyarınca iptal davası açılabilmesi için, toplantıya katılan ortağın aleyhe oy vermesi ve muhalefetini tutanağa geçirmesinin zorunlu olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.

I- Uyuşmazlığın çözümü için öncelikle; anonim şirket genel kurul kararlarının iptali için ileri sürülebilen nedenler arasında yer alan “hükümsüzlük” ile “iptal edilebilirlik” kavramlarının açıklanmasında yarar vardır.

Bilindiği üzere, mülga 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda (6762 Sayılı TTK) batıl kararlara yönelik olarak genel kurul kararlarının iptali için dava açma hakkı düzenlenmemiş ancak doktrin ve uygulamada ilgililerin açacağı bir tespit davası ile hükümsüzlüğün belirlenmesinin talep edebileceği kabul edilmiştir. (6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 447. maddesinde ise genel kurulun hangi tür kararlarının batıl olduğu hüküm altına alınmış durumdadır.)

Hükümsüzlük halleri, yokluk ve butlan olarak iki alt kategoride ele alınabilir.

Kavram olarak yokluk; bir hukuki işlemin doğabilmesi için öngörülen ve kurucu nitelikte olan emredici hükümlere aykırılık halidir. Bu aykırılık, işlemin unsurlarında eksikliğe yol açar ve işlemi "yokluk" ile sakat hale getirir. Yok sayılan işlem, şeklen dahi meydana gelmemiştir. Yokluk, bunu ileri sürme konusunda hukuki menfaati bulunan herkes tarafından her zaman ileri sürülebilir ve tespit ettirebilir, hâkim tarafından da re'sen dikkate alınır. Mahkemenin vereceği tespit hükmü, bu durumu açıklayıcı niteliktedir.

Şirketler hukukundaki emredici hükümlere göre, genel kurul kararlarının oluşabilmesi için iki kurucu unsur gereklidir: Birincisi genel kurul toplantısı yapılması, ikincisi toplantıda karar alınmasıdır. Bunların birisindeki eksiklik halinde, işlem (karar) hiç doğmamış sayılır; yani baştan itibaren yoktur. Örneğin, karar alınmadığı halde alınmış gibi gösterilirse veya Bakanlık temsilcisinin toplantıda bulunmaması halinde işlem, yoklukla sakat olacaktır.

Butlan ise bir işlemin, konusuna ilişkin emredici hükümlere aykırı olması halidir. Eş söyleyişle, bir işlemin konusu; kanuna, ahlaka, adaba, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı ya da, imkânsız ise, bu işlem batıldır. Yokluktaki gibi, butlanda da kesin geçersizlik söz konusudur; hâkim bunu re'sen göz önünde bulundurur ve herkes bu geçersizliği, iptal davasında öngörülen üç aylık süreyle bağlı olmaksızın ileri sürebilir ve tespit ettirebilir. Yokluk ve butlan arasında sonuçları değil, sebepleri bakımından farklılık bulunmaktadır (Fatih Bilgili, Ertan Demirkapı, Şirketler Hukuku, 2012, 2. Baskı, s.190).

Mülga Türk Ticaret Kanunu'nda bir işlemin batıl hale gelmesine örnek olarak 392. madde hükmü verilebilir. Anılan yasa hükmünde, sermaye artırım koşullarına uyulmamasının kararı batıl hale getireceği düzenlenmiş olup, ikinci fıkra aynen; “Esas sermayenin artırılması yukarıdaki hükümlere göre icra edilmemiş ise bu husustaki muameleler batıl ve bundan dolayı da idare meclisi azalarıyla murakıplar; şirkete, münferit ortaklara ve üçüncü şahıslara karşı müteselsilen mesuldürler” şeklindedir. Bunun yanı sıra, toplantı ve karar nisabının bulunmaması da (6762 Sayılı TTK m. 378) butlan sebeplerine örnek olarak verilebilir.

İptal edilebilir kararlarda ise; genel kurul kararının geçersizlik halini oluşturan nedenin, işlemin, baştan itibaren geçersiz olması sonucunu doğuracak nitelikte olmaması hali söz konusudur. Örneğin; anonim şirket ortaklar genel kurulunda oyunu kullanmasına haksız yere izin verilmediği, çağrının usulsüz yapıldığı, gündemin gereği gibi ilan veya tebliğ edilmediği, toplantıya ve karara yetkili olmayan kimselerin iştirak ettikleri iddiasında olan ortakların, yasa, ana sözleşme ve afaki iyiniyet kurallarına aykırılık hallerini ileri sürerek, kararların iptallerini mülga 6762 Sayılı TTK'nın 381. maddesi uyarınca isteme hakları bulunmaktadır

Es söyleyişle; mutlak butlanla batıl kararlar, baştan beri hükümsüz olan, sonradan geçerlilik kazanma olanağı olmayan, emredici kurallara, kamu düzenine veya ahlaka ve adaba aykırı veyahut konusu olanaksız olan kararlardır. Bu tür kararlar, baştan beri hüküm ifade etmezler ve mahkemece, re'sen üzerinde durulması da gerekir. 6762 Sayılı TTK'nın 381. maddesi anlamında iptali kabil kararlar ise, daha çok ortakların menfaatlerini koruyan düzenlemelere aykırılık teşkil eden, emredici kurallar dışında yorumlayıcı ve şekle ilişkin kuralların ihlal edildiği kararlardır. İptali gereken kararlar, baştan itibaren geçersiz olmadıklarından, iptal edilinceye kadar geçerli bir kararın hüküm ve sonuçlarını doğururlar.

Yokluk ve butlan hallerinin re'sen göz önünde bulundurulacağı ve herkesin bu geçersizliği, 6762 Sayılı TTK'nın 381. maddesinde düzenlenen koşullara tâbi olmaksızın ileri sürebileceği Hukuk Genel Kurulu'nun 12.3.2008 gün ve 2008/11-246 E., 2008/239 K. sayılı ilamında da benimsenmiştir.

Bu itibarla, anonim şirket kararının iptali için yukarıda açıklanan hükümsüzlük hallerine dayanılmadığı durumlarda iptal davası açılabilmesi için, 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 381. maddesinde (benzer düzenleme 6102 Sayılı TTK, 445 ve 446. maddelerinde mevcuttur) düzenlenen koşulların oluşması gerekir. Anılan yasa hükmü aynen;

“Aşağıda yazılı kimseler, kanun veya esas mukavele hükümlerine ve bilhassa afaki iyiniyet esaslarına aykırı olan umumi heyet kararları aleyhine, tarihlerinden itibaren üç ay içinde şirket merkezinin bulunduğu yerdeki mahkemeye müracaatla iptal davası açabilirler:

Toplantıda hazır bulunup da karara muhalif kalarak keyfiyeti zapta geçirten veya reyini kullanmasına haksız olarak müsaade edilmeyen yahut toplantıya davetin usulü dairesinde yapılmadığını veyahut gündemin gereği gibi ilan veya tebliğ edilmediğini yahut umumi heyet toplantısına iştirake salahiyetli olmayan kimselerin karara iştirak etmiş bulduklarını iddia eden pay sahipleri;

İdare meclisi;

Kararların infazı idare meclisi azalarıyla murakıpların şahsi mesuliyetlerini mucip olduğu takdirde bunların her biri.

İptal davasının açılması keyfiyetiyle duruşmanın yapılacağı gün, idare heyeti tarafından usulen ilan olunur.

Birinci fıkrada yazılı üç aylık hak düşüren müddetin sona ermesinden önce duruşmaya başlanamaz. Birden fazla iptal davası açıldığı takdirde, davalar birleştirilerek görülür.

Mahkeme şirketin talebi üzerine şirketin muhtemel zararına karşı davacıların teminat göstermesine karar verebilir. Teminatın mahiyet ve miktarını tayin mahkemeye aittir” şeklinde.

Madde metninden de anlaşılacağı üzere, hükümsüzlük hallerinin bulunmadığı genel kurul kararlarının iptalini isteyebilmek için, toplantıda hazır olan ortağın, alınan kararlara muhalif kaldığını toplantı tutanağına yazdırması (muhalefet şerhi) ve üç aylık hak düşürücü sürede dava açılması gerekmektedir. Aksi halde, iptal edilebilir kararlar açısından dava hakkı söz konusu olmaz.

Taraflar arasındaki sözleşme ilişkisinin, anonim şirketlerin genel kurul kararlarının iptali istemine etkisine gelince; sözleşmeden kaynaklanan bir hakkın, ilgili tarafın rızası alınmaksızın genel

kurul kararıyla tek taraflı olarak ortadan kaldırılamayacağı açıktır. Örneğin; Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 31.05.2001 gün ve 2001/3163 E., 4878 K. Sayılı ilamında kabul edilen görüş aynen "...kurucular ve bunların halefleri ile anonim şirket arasındaki ilişki, ortaklık bağı olmaksızın bir sözleşme ilişkisidir. Borçlar Kanunundaki sözleşme tiplerinden hiçbirine uymayan bu kendine özgü sözleşme ile kurucular, TTK'nın 403. maddesi hükmü uyarınca ortaklığa karşı, hesap dönemi kârı veya tasfiye sonucuna katılma yahut da yeni çıkarılacak hisse senedi alabilme konusunda bir talep hakkı elde ederler. Kurucu intifa hakkı sahiplerinin ortaklığa karşı bir sözleşme tarafı bulunmaları nedeniyle ana sözleşmede aksine bir hüküm veya kurucu intifa hakkı sahiplerinden her birinin rızaları bulunmadıkça ortaklık (genel kurul) ana sözleşmeyi tek taraflı olarak değiştirerek, kurucu intifa senedi sahiplerinin haklarını onların aleyhine değiştiremez" şeklindedir.

Konuya ilişkin bir başka karar ise; "TTK'nın 389. maddesi hükmüne göre, anonim şirket genel kurulunca imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını sınırlayıcı nitelikteki ana sözleşme değişikliğine ilişkin alınan karar imtiyazlı pay sahiplerinin yapacakları özel bir toplantıda verecekleri bir kararla onaylanmadıkça infaz edilemez. Anılan madde ve aynı Yasa'nın 391. maddesi hükmüne aykırı olarak imtiyazlı pay sahiplerinin kararı ile onaylanmadığı nedenine dayalı genel kurul kararlarının anılan kategori ortaklarca iptal istemiyle açacakları davalar, 6762 Sayılı TTK'nın 381. maddesi anlamında genel kurul kararının iptali niteliği taşımadığından bu maddede yazılı üç aylık hak düşürücü süreye tâbi değildir (Yargıtay 11. HD, 28.10.2004 gün ve 2003/13857 E., 2004/10455 K.)" şeklindedir.

Hükümsüzlük hallerinin mahkemece re'sen gözetilmesi gerektiğinden, bu aşamada belirtilmemiştir ki; 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 10. maddesinin e bendinin, somut uyumsuzluk yönünden değerlendirilmesi gerekmektedir. Anılan yasa hükmü aynen; "İl genel meclisinin görev ve yetkileri şunlardır: e) Bütçe içi işletmeler ile Türk Ticaret Kanununa tâbi ortaklıklar kurulmasına veya bu ortaklıklardan ayrılmaya, sermaye artışına ve gayrimenkul yatırım ortaklığı kurulmasına karar vermek" şeklindedir.

Somut olayda davaya konu genel kurul kararına katılan davacı kurum temsilcisinin işlem yetkisinin, açıklanan yasa hükmü çerçevesinde mahkemece araştırılarak belirlenmesi gerekmektedir.

Eldeki davada, genel kurul kararının iptaline gerekçe olarak ileri sürülen "protokol" ortaklar arasında düzenlenmiştir. Anılan protokol uyarınca; davacı Trabzon il Özel İdare Müdürlüğü, kurulacak davalı şirketin % 38 hissesine sahip olacak, sermaye taahhüdünü aynı olarak karşılayacak, bunun için de mülkiyeti kendisine ait taşınmazı 2.500.000 USD karşılığında denk gelmek üzere devredecek olup, protokolün son cümlesi aynen "sermaye artırımlarında kendi hissesi olan % 38'lik paya tekabül eden 2.500.000 USD'ye kadar sermaye taahhüt borcunu aynı olarak yerine getirecektir" şeklinde düzenleme içermektedir.

Bu itibarla, tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dosyadaki tutanak ve kanıtlara, bozma kararında açıklanan gerektirici nedenlere göre, Hukuk Genel Kurulu'nca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulması gerekirken, önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır⁶¹.

Ancak tersi durum geçerli değildir. Butlan veya yokluğun tespiti talebiyle açılan davada hâkimin açık iptal talebi olmadan iptale karar vermesi mümkün değildir. Bu durumda, davaya devam ederek genel kurul kararını hükümsüz kılmak isteyen davacının ıslah yoluna başvurması gerekir.

B. Genel Kurulun Hükümsüzlüğü Davalarında İslahın Kullanılması

Genel kurul kararlarının hükümsüzlüğü davalarında yargılama hukuku kurumu olan ıslaha sıklıkla başvurmak ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Öncelikle ıslah, iddianın ve savunmanın değiştirilmesi yasağını aşmak için kullanılan bir hukuki çaredir.

⁶¹ Yargıtay HGK., T. 02.04.2014, E. 2013/11-1048, K. 2014/430 sayılı karar için bkz. Kazancı – İçtihat Bilgi Bankası, www.kazanci.com/.

TTK m. 1521, “Ticaret şirketlerinde, ...pay sahiplerinin şirketle veya birbirleriyle şirket ortaklığından veya pay sahipliğinden kaynaklanan davalarda... basit yargılama usulü uygulanır” hükmünü öngörmektedir. Buna göre, pay sahibi ile şirketin karşı taraflarını oluşturduğu genel kurul kararlarının hükümsüzlüğü amacıyla açılan davalar, basit yargılama usulüne tâbidir⁶². Uygulama da bu şekilde yerleşmiştir. HMK m. 317 hükmüne göre, basit yargılama usulünde davanın taraflarının dava dilekçesi ve cevap dilekçesi verme imkânları bulunmakta olup, cevaba cevap ve ikinci cevap aşamaları yer almaz. Bu bakımdan, HMK m. 319/1’de yer alan “İddianın genişletilmesi veya değiştirilmesi yasağı dava açılmasıyla; savunmanın genişletilmesi veya değiştirilmesi yasağı cevap dilekçesinin mahkemeye verilmesiyle başlar” hükmü gereği, basit yargılama usulünde iddianın ve savunmanın genişletilmesi yasağı daha erken başlar. Bu aşamada tarafların yazılı yargılama usulünde olduğu gibi cevaba cevap ve ikinci cevapta değişik vakıaları ve talepleri mahkeme önüne getirme imkânları mevcut değildir.

Esasen ıslah, iddianın ve savunmanın genişletilmesi yasağını aşmak için tarafların sahip olduğu usuli imkânlardan birisidir. Basit yargılama usulünde söz konusu yasağın daha erken başladığı için ıslah kurumu daha da önem kazanmaktadır.

Ayrıca genel kurul kararlarının hükümsüzlüğü için açılacak yokluk, butlan ve iptal davasının şartlarını ayırmak her zaman kolayca mümkün olmamaktadır. Çoğu zaman butlan ve iptal davasının şartları birbirine benzemektedir. Bu nedenle, davanın ilerleyen aşamalarında davacı açısından hüküm sonucunu değiştirmek için ıslah önemli bir imkân sunmaktadır.

Üçüncü olarak da TTK m. 446 hükmünde iptal davası açmak birtakım şekli şartların yerine getirilmesine bağlanmıştır. Bunlardan en önemlisi genel kurula katılmak ve tutanağa muhalefeti yazdırmaktır. Genel kurul toplantı çağrısı usulüne uygun yapılmış ve toplantıya katılma veya oy kullanmaya engel olunmamışsa iptal davası açmak isteyen pay sahiplerinin mutlaka tutanağın altına muhalefet şerhi koydurtmaları gerekir. Genellikle muhalefet edilecek kararın görüşülmesine başlamadan önce muhalefet şerhini tutanağa yazdırmak gibi hatalı bir uygulama yerleşmiştir. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi “peşin muhalefet olmaz” diyerek bu tür muhalefet şerhlerini yeterli görmemekte ve aktif dava şartı yokluğundan açılan iptal davalarının usulden reddedilmesi gerektiği yönünde kararlar vermektedir⁶³: “Genel kurul ve dava tarihinde yürürlükte bulunan 6762 sayılı TTK’nın 381. maddesi genel kurul kararlarının iptalinin şartlarını ve usulünü düzenlemiş olup, anılan maddede toplantıda hazır bulunup karara muhalif kalarak keyfiyeti zapta geçirten pay sahibinin iptal davası açabileceği belirtilmiştir. Somut olayda, davacı ortağın genel kurulda kendisini vekili aracılığıyla temsil ettirdiği, vekilin iptali istenen ana sözleşme değişikliğine ilişkin 3 nolu gündem maddesine yönelik olarak daha karar alınmadan önce karşı çıktığı (peşin muhalefette bulunduğu), bu şekilde muhalefet durumunun öneriye karşı olup, kararın alınmasından sonra yapılmış bir karşı çıkmanın (muhalefet) bulunmadığı, bu durumda iptal davası açabilmek için kanunun aradığı “alınan kararlara muhalif kalma” koşulunun yerine getirilmediği anlaşıldığından ana sözleşme değişikliğine dair 3 nolu gündem maddesi ile ilgili kararın dava şartı yokluğundan reddine karar verilmesi gerekirken...”⁶⁴. İşte bu gibi geçersiz muhalefet ya da hiçbir muhalefetin bulunmaması hallerinde, hakkında yargılama devam eden genel kurul kararında butlan sebebi olacak ağır ihlaller bulunmakta ise iptal davasını retten kurtaracak tek çare, ıslah yoluna başvurmaktır.

Yargıtay, yukarıda da incelendiği gibi, ıslahta ilk taleple bağlılık aramaktadır. Yargıtay’a göre, dava konusu ile öyle ya da böyle bir şekilde ilişkilendirilemeyen bir genel kurul kararı ıslahla dava konusu haline getirilemez. Örneğin, dava konusu 30.06.2018 tarihli olağanüstü genel kurul kararı ile

⁶² Moroğlu, s. 295.

⁶³ Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), s. 188.

⁶⁴ 11. HD., T. 24.03.2016, E. 2015/6729, K. 2016/3366 sayılı karar için bkz. Corpus Web Hukuk Mevzuat ve İçtihat Programı, <https://www.corpus.com.tr/>.

ilgiliyse ıslahla daha önceki 31.03.2018 tarihli olağan genel kurul kararı görülmekte olan davaya dâhil edilemez.

1. İslahla Yokluk veya Butlanın Tespiti Davalarının İptal Davasına Dönüştürülmesi

Hâkim genel kurul kararının butlanının veya yokluğunun tespiti talebiyle açılan davaya, iptal davasının şartlarının mevcut olduğunu görse bile iptal davası olarak devam edemez. Bu sonuç, HMK m. 26 hükmünde öngörülen taleple bağlılık ilkesinden doğmaktadır. Hâkim, yapacağı yargılamada sadece butlan ya da yokluk davasının şartlarının mevcut olup olmadığını inceler; mevcut değilse davayı reddeder.

Böyle bir durumda davanın reddi kararı verilmeden önce genel kurul kararının yokluk ve butlanının tespiti talebiyle açılan dava, ıslah edilerek iptal davasına dönüştürülebilir. Ancak bunun için yokluk veya butlanın tespiti davasının üç aylık hak düşürücü süre içinde açılmış olması gerekir: “*Davacı, davalı kooperatif üyesi olduğunu, kura öncesi ve kura sonrasında şerefiye değerlendirmesi yapılmadığını, konunun görüşüldüğü 08.06.1997 tarihli genel kurulda şerefiye alınmamasına karar verildiğini, kararın eşitlik ilkesine aykırı olduğunu beyanla gerekli tespit yapılarak belirlenecek şerefiye tutarının yasal faizi ile kendisine ödenmesini istemiş, davacı vekili yargılama sırasında taleplerinin genel kurul kararının iptali istemi olduğunu beyanla davasını bu şekilde ıslah etmiştir.*

Davalı vekili, davanın süresinde açılmadığını savunarak davanın reddini istemiştir.

Mahkemece; genel kurul kararının iptaline dair verilen karar Dairemizin 01.11.1999 tarih 1999/6795-8623 sayılı ilamı ile Bozulmuş, mahkemece bozmaya uyularak yapılan yargılama neticesinde; iddia, savunma ve dosyadaki belgelere göre, genel kurul kararının iptali için bir aylık hak düşürücü sürede dava açılması gerektiği, ıslah tarihine göre bu sürenin geçirilmiş olduğu gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Kararı davacı vekili temyiz etmiştir.

Dosyadaki yazılara mahkemece uyulan bozma kararı gereğince hüküm verilmiş olmasına göre, davacı vekilinin bütün temyiz itirazları yerinde değildir”⁶⁵.

Ayrıca aktif dava ehliyeti bakımından oldukça geniş bir yelpazeye hitap eden yokluk veya butlanın tespiti davasını menfaati olan herkes açabilir. Bu bakımdan, ıslahla yokluğun veya butlanın tespiti davası, iptal davasına dönüşeceğinden, davacının aktif dava ehliyeti bakımından TTK m. 446’da sayılan durumlardan biri mevcut olmalıdır. Aksi halde, ıslahtan sonra iptal davasına dönüşen dava, aktif dava ehliyeti bulunmaması nedeniyle reddedilir.

2. İslahla İptal Davalarının Yokluk veya Butlanın Tespiti Davalarına Dönüştürülmesi

Esasen genel kurul kararlarının hükümsüzlüğü davalarında kararın iptali talebinin yokluk ve butlanın tespiti talebine dönüştürülmesine gerek yoktur. Zira hâkim HMK m. 33 gereği, hukuki sebebi kendisi bulacağından, yokluk veya butlan şartları varsa kendisi bu yönde karar ve gerekçesini oluşturacaktır. Ayrıca davacı tarafın ıslah dilekçesi vererek iptal davasını yokluk veya butlan davasına çevirmesine bir engel de yoktur: “*Davacı vekili dava dışı Sanayi ve Ticaret Bakanlığının yaptığı inceleme sonucunda davalı şirketin 27/02/2011 tarihinde yapılan olağan genel kurul toplantısında alınan genel kurul kararlarının iptaline karar verilmesini istemiş; 30/09/2011 tarihli ıslah dilekçesi ile genel kurul toplantısına vekâleten ve veraseten katılan kişilerin vekâletleri ve yetki belgelerinin bulunmadığını, toplantı ve karar yeter sayıları oluşmadığı halde toplantı yapılarak karar alındığını, bu kararların yok hükmünde olduğunu belirterek, iptal istemini 27/02/2011’de alınan genel kurul kararlarının butlanı ya da yokluğuna karar verilmesini talep ve dava etmiştir.*

Mahkemece, tüm dosya kapsamına, toplanan delillere ve düzenlenen bilirkişi raporuna göre,

⁶⁵ 11. HD., T. 22.01.2001, E. 2001/9485, K. 2001/369 sayılı karar için bkz. Corpus Web Hukuk Mevzuat ve İctihat Programı, <https://www.corpus.com.tr/>.

27/02/2011 tarihli genel kurulda, toplantı tarihinde yürürlükteki mülga TTK'nun 374/2 maddesi hükmüne aykırı olarak yönetim kurulu üyelerinin ibrası ile ilgili oylamaya katılmış olmakla beraber bu kişilerin hisseleri düşülse dahi toplantı ve karar yeter sayılarının oluştuğu, genel kurul toplantısında bu hükümlere aykırı bir olgu olmadığı, **butlan** veya **yokluğunu** gerektirecek bir usulsüzlük bulunmadığı; 08/03/2008 tarihli genel kurul toplantısında ise, hazirun cetveline göre pay ve paydaş çoğunluğunun ve buna göre toplantı yeter sayısı ile karar yeter sayısının sağlanmış olduğu, esasen bu hususun taraflar arasında ihtilaflı olmadığı, ihtilafın vekâleten ve veraseten genel kurula katılan kişilerin yetki belgelerinin bulunmaması ve oy kullanma haklarına ilişkin bulunduğu, oysa vekâlet ve yetki belgelerinin... başkanlığına ibraz edildiği, temsil edilen paydaşların beyanlarından kendileri adına vekaleten ve veraseten oy kullanan ortaklara yetki verdikleri, kendi talimatları doğrultusunda oy kullanılmış olduğu, kullanılan oylara da icazet verdikleri, ayrıca aynı genel kurul toplantısına katılan ve sair hususlarda muhalefet şerhi koyan davacının bu hususa ilişkin herhangi bir muhalefet şerhi de koydurmamış olduğu gerekçesiyle, davanın reddine karar verilmiştir.

Kararı, davacı vekili temyiz etmiştir.

*Dava dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına ve her ne kadar 08/03/2008 tarihli olağan genel kurul kararlarının **iptali** ve **yokluğuna** dair bir dava bulunmadığı halde mahkemece karar gerekçesinde bu hususa ilişkin inceleme yapılması doğru değil ise de, 27/02/2011 tarihli olağan genel kurul kararlarının **iptal** koşullarının oluşmadığının belirlenmiş olmasına göre, davacı vekilinin temyiz itirazlarının reddine karar verilmesi gerekmiştir”.*

Ancak istisnai bir durumda, sermaye artırımını konu alan bir genel kurul kararının dürüstlük kurallarına aykırılık mevcut olduğundan bahisle iptali talep edilmiş; davacı daha sonra ıslah dilekçesi vererek artırılan sermaye miktarının çoğunluk pay sahiplerinin şirketten alacağı ile takas mahsup edilmesine de karar verilmesinden dolayı butlanın tespitini talep etmiştir. Yerel Mahkeme, dava ıslahla tamamen değiştirilemeyeceğinden ıslah talebini kabul etmemiş ve iptal davasının da aktif dava şartı yokluğundan reddine karar vermiştir: “*Davacılar vekili, 29.12.2009 tarihli ıslah dilekçesiyle, davalı şirketin “TTK'nın 381 vd. maddeleri gereğince sermayesinin artırılması kararının iptali” yerine “genel hükümlere göre bir bütün olarak bizatihi sermaye artırımını işleminin geçersizliğinin tespiti ile iptaline” karar verilmesini istemiştir.*

İncelenen dosya kapsamı ve toplanan deliller bir bütün halinde değerlendirildiğinde;

Dava, “anonim şirketin sermaye artışına ilişkin genel kurul kararının iptali” davasıdır.

Somut olayda; Davada çözülmesi gereken 1.sorun; davacıların ıslah talebinin geçerli olup olmadığı sorunudur.

HMUK'un 83. maddesine göre, “İki taraftan her biri usule mütaallik olarak yaptığı muameleyi tamamen veya kısmen ıslah edebilir...”

“Yargıtay HGK'nın 14.03.2007 gün ve 2007/2-99 E. 2007/141 K. sayılı emsal içtihadına göre de, “Islah, taraflardan birinin yapmış olduğu bir usul işlemini tamamen veya kısmen düzeltilmesine denir (HUMK m.83). Islah tahkikata tâbi davalarda tahkikat bitinceye kadar ve tahkikata tâbi olmayan davalarda ise yargılamanın bitimine kadar yapılabilir (HUMK m.84). Yargıtay'ın 4.2.1948 gün 10/3 sayılı İçtihatları Birleştirme Kararına göre hükmün Yargıtay'ca bozulması üzerine, hüküm mahkemesinde yeni tahkikat sırasında ıslah yapılması mümkün değildir. HMUK'un 85. Maddesi gereğince ıslah muayyen celsede diğer taraf hazır olduğu halde yapılabileceği gibi, diğer tarafa tebliğ edilmek şartıyla dilekçe ile de yapılabilir. Islah tek taraflı bir irade beyanı ile olup, ıslahın geçerliliği için karşı tarafın ve mahkemenin kabulüne gerek yoktur.

Davanın tamamen (kâmil) ıslah edilmesi halinde dava dilekçesi dâhil, yapılmış olan bütün usul işlemleri yapılmamış sayılır. (HUMK m.87/1) Ancak, ıslahın ikrara, keşfe, bilirkişi raporlarına,

şahit sözlerine bir etkisi olmaz. Yani ıslah ile bunlar geçersiz sayılamaz. Taraflar ancak kendi usul işlemlerini ıslah ile düzeltebilirler.”

Her ne kadar Yargıtay HGK'nın yukarıda yazılı emsal içtihadında da belirtildiği üzere ıslahın geçerliliği karşı tarafın veya Mahkemenin kabulüne bağlı değil ise de; bu husus geçerli ve yasaya uygun bir ıslah talebinin mevcut olması halinde söz konusudur.

Yargıtay 1. HD'nin 16.02.2005 gün ve 2005/821 E. 2005/1462 K. sayılı emsal içtihadına göre, “Davada istenmediği halde, yargılama aşamasında davacı tarafından ıslah yoluyla el atılan yerdeki garajın yıkımının istendiği, mahkemece bu isteğin kabulüne hükmedildiği görülmektedir. HMUK'un 83 ve takip eden maddeleri ile düzenlenen ıslah, taraflardan birinin yapmış olduğu bir usul işleminin tamamen veya kısmen düzeltilmesidir. Davanın kısmen olduğu gibi tamamen ıslahı da mümkündür. Bunun yanında aynı yasanın 87/son maddesinin Anayasa Mahkemesi'nce iptali neticesi, koşulların varlığı halinde müddeabihin artırılması da olanaklı hale gelmiştir. Ne var ki, ıslah yoluyla taraf değiştirilemeyeceği gibi ıslahla müddeabih de değiştirilemez. ıslah, ancak dava konusu edilen şey bakımından, dava sebep ve sonuç değişikliği yönünden olanaklıdır. ıslah yoluyla davada istenilen şeye bir başka şey ilave edilemez.”

Yargıtay 7. HD'nin 29.01.2004 gün ve 2003/3548 E. 2004/207 K. sayılı emsal içtihadına göre de, “Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 87.maddesinin son cümlesinde ıslah yoluyla müddeabihin değerinin artırılamayacağına ilişkin hüküm Anayasa Mahkemesince iptal edilmiş ve değer artırılabilirliğinin ıslah suretiyle kabulü mümkün hale gelmiş ise de, dava konusunun ıslah yoluyla tamamen değiştirilmesi mümkün değildir”.

Yukarıda yazılı her iki emsal içtihadta da belirtildiği üzere davacılar 29.12.2009 tarihli ıslah dilekçeleriyle, davalı şirketin “TTK'nın 381 vd. maddeleri gereğince sermayesinin artırılması kararının iptali” yerine “genel hükümlere göre bir bütün olarak bizi sermaye artırımı işleminin geçersizliğinin tespiti ile iptaline” karar verilmesini istemek suretiyle müddeabihini tamamen değiştirdiklerinden yasaya uygun ve geçerli bir ıslah talebinin bulunmadığı sonucuna varılmış, talep reddedilerek davanın ıslah edilmediği kabul edilmiş, davanın (yasaya uygun olarak) ıslah edilmediğinin belirlenmesi karşısında da davanın ilk açıldığı haliyle değerlendirilmesi gerekmiştir⁶⁶. Yargıtay da temyiz aşamasında yerel mahkeme kararını gerekçesiz olarak onamış ve karar düzeltme kararında da iptal ve butlan talebinin sonuçlarının aynı olduğundan karar düzeltme talebinin reddine karar vermiştir: “Davacılar vekili, müvekkillerinin ortağı bulunduğu davalı şirketin 09/09/2006 tarihli genel kurul toplantısının 5.gündem maddesinde, çoğunluk pay sahiplerinin yararına ve davacı ortakların pay oranlarının azaltılması amacıyla, gerekmediği halde sermaye artırımı kararı alındığını ileri sürerek, anılan kararın iptalini talep ve dava etmiş, 29/12/2009 tarihli ıslah dilekçesi ile kararın geçersizliğinin tespitini istemiştir.

Davalı vekili, davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece davanın reddine dair verilen kararın davacılar vekilince temyiz üzerine karar Dairemizin 2010/4604 E, 2012/4463 K sayılı ilamıyla onanmıştır.

Davacılar vekili bu defa karar düzeltme isteminde bulunmuştur.

Dosyadaki yazılara, mahkeme kararında belirtilip Yargıtay ilamında benimsenen gerektirici sebeplere, ıslah talebinin de netice itibarıyla ilk istem sonuçlarıyla aynı bulunmasına göre, davacılar vekilinin karar düzeltme itirazlarının reddine karar vermek gerekmiştir⁶⁷.

3. Genel Kurul Hükümsüzlük Davalarının Diğer Davalara ıslah Edilmesi veya Ters

Genel kurul kararlarının hükümsüzlüğü davalarının ıslahla yalnızca birbirlerine

⁶⁶ Hatay 3. Asliye Hukuk Mahkemesi, T. 29.12.2009, E. 2006/311, K. 2009/404 sayılı karar.

⁶⁷ 11. HD., T. 14.09.2012, E. 2012/8628, K. 2012/13333 sayılı yayımlanmamış karar.

dönüştürülmesi değil; diğer dava türlerine örneğin tazminat, alacak vb. gibi davalara çevrilmesi de mümkündür. Şirkete ortak olup olmadığının tespiti davası, tamamen ıslah edilerek genel kurul kararının iptali davasına dönüştürülebilir: “Davacı vekili, müvekkilinin parasal yükümlülüklerini yerine getirmediğinden bahisle yönetim kurulunun 18.07.2005 tarihli kararı ile ihraç edildiğini, 14.05.2006 tarihli genel kurulunca borçların gecikme zamları ile birlikte bir ay içinde ödenmesi halinde yeniden üyeliğe kabulü kararı alındığını müvekkilinin genel kurul toplantısından sonra borcunu öğrenmek için kooperatife gittiğini, ancak kendisine yazılı bir belge verilmediğini ileri sürerek, davacının davalı kooperatifin üyesi olduğunun ve borç miktarının tespitine karar verilmesini istemiş, ıslah dilekçesi ile davalının 14.05.2006 tarihli genel kurul kararı sonrasında 03.07.2006 tarihli yönetim kurulu kararı ile genel kurul kararı gereği ödeme yapılmaması nedeniyle yeniden ihracına karar verildiğini belirterek, 18.07.2005 tarihli yönetim kurulu kararının, 14.05.2006 tarihli genel kurul kararlarından davacı ile ilgili 7 nolu kararın ve 03.07.2006 tarihli yönetim kurulu kararının iptaline karar verilmesini istemiştir.

Davalı vekili, davanın reddini istemiştir.

Mahkemece, iddia, savunma, benimsenen bilirkişi raporu ve dosya kapsamına göre, davacının 18.07.2005 tarihinde ihraç edildiği, bu karara karşı davacının borcunun olmadığından bahisle davalı genel kuruluna itirazda bulunduğu, davacı isteminin 14.05.2006 tarihli genel kurulun 7 nolu gündem maddesinde görüşüldüğü, bu gündem maddesinde yönetim kurulunca çıkarılan davacının şimdiye kadar olan borçlarını daha önceki genel kurulda alınmış olan gecikme zamları ile birlikte genel kurul tarihinden itibaren bir ay içinde ödenmesi halinde yeniden üyeliğe alınmasına oybirliği ile karar verildiği, bu kararın davacıya tebliğ edilmediği, bu duruma rağmen davacının 03.07.2006 tarihli yönetim kurulu kararı ile ikinci kez ihraç edildiği, davacıya hitaben keşide edilen ihtarnamelerde istenen paranın hangi ayın borçlarına ilişkin olduğunun belli olmadığı ve davacının denetim hakkının elinden alındığı, bu nedenle de ihtarların ihraca dayanak yapılamayacağı, davalı kooperatifin 19.08.2000 yazı ile davacının borcunun bulunmadığını kabul ettiği, bu yazıya göre davacının davalıya ihtarname tarihi itibarıyla fazladan ödeme yaptığı gerekçesiyle davacı hakkında verilen tüm ihraç kararlarının iptaline karar verilmiştir.

Kararı, davalı vekili temyiz etmiştir.

Dava dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına göre, davalı vekilinin tüm temyiz itirazları yerinde değildir”⁶⁸.

Yargıtay kararlarına göre tersi durum da geçerlidir. Genel kurul hükümsüzlük davaları ıslah edilerek tazminat veya alacak davalarına dönüştürülebilir. Genel kurul kararının iptali davasını ıslah ederek alacak davası olarak devam ettirmek mümkündür: “Davacı vekili, müvekkili kooperatifin 24.06.2006 tarihli genel kurulunda 2006 yılı içinde ortaklardan 1.750,00 YTL aidat toplanması kararı alındığını, davalının bu borcunu ödememesi üzerine başlatılan icra takibine davalının haksız olarak itiraz ettiğini ileri sürerek, itirazın iptalini ve takibin devamını talep etmiş, ıslahla talebini alacağına dönüştürerek 1.750,00 YTL'nin aylık % 5 faiziyle birlikte davalıdan tahsilini talep ve dava etmiştir.

Davalı vekili, kooperatifin tasfiye halinde olduğunu, yönetim kurulunun fazladan para toplamaya çalıştığını, müvekkilinin borcu bulunmadığını savunarak, davanın reddini istemiştir.

Mahkemece, iddia, savunma, bilirkişi raporu ve tüm dosya kapsamına göre, 24.06.2006 tarihli genel kurulda alınan karara rağmen kooperatif üyesi olan davalının borcunu ödemediği, ödenmeyen toplam borç tutarının 1.750 YTL olduğu, genel kurul tarafından ödenmeyen alacağı aylık % 5 faiz uygulanmasının kararlaştırıldığı gerekçesiyle davanın kabulü ile 1.750,00 YTL'nin faiziyle birlikte

⁶⁸ 11. HD., T. 07.10.2010, E. 2009/3205, K. 2010/9909 sayılı karar için bkz. Corpus Web Hukuk Mevzuat ve İçtihat Programı, <https://www.corpus.com.tr/>.

davalıdan tahsiline karar verilmiştir.

Kararı, davalı vekili temyiz etmiştir.

Dava dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına göre, davalı vekilinin tüm temyiz itirazları yerinde değildir”⁶⁹.

4. Genel Kurul Hükümsüzlük Davalarında Kısmi İslah

Genel kurul kararlarının hükümsüzlüğü davalarında ıslahla ilgili yukarıdaki açıklamalar talep sonucunun tamamen değiştirildiği tam ıslahla ilgilidir. Davacının talebini genişlettiği veya asıl talebine yeni talepler eklediği kısmi ıslah halleri de hükümsüzlük davalarında söz konusu olabilir.

Genel kurul kararlarının hükümsüzlüğü davalarında talep sonucuna ıslahla kısmi ilaveler yapılabilir. Örneğin, genel kurul kararının butlanının tespit edilmesi talebine ek olarak kısmi ıslah yoluyla yönetim kurulu kararının da butlanına karar verilmesi istenebilir.

Genel kurul kararının bir veya birkaç maddesine yönelik açılan hükümsüzlük davasına ıslahla dava konusu edilmeyen maddeler de eklenebilir. Hatta hükümsüzlük davası sonradan ıslahla genel kurul kararının tamamına teşmil edilebilir.

Devam eden yargılamada genel kurul kararının hükümsüzlüğüne karar verilmesi talebinden başka ıslahla tazminat ya da alacak talebi de dava konusuna eklenebilir. Dava dilekçesine talep dışında ıslah yoluyla yeni vakıalar veya gerekçeler ilave etmek de pekâlâ mümkündür.

Genel kurul kararlarının iptali davalarında başvurulacak kısmi ıslahta daha dikkatli olunmalıdır. İptal davalarında kısmi ıslah mutlaka genel kurul kararının alındığı tarihten itibaren işleyen üç aylık hak düşürücü süre içinde yapılmalıdır. Bu süreden sonra yapılacak kısmi ıslah talepleri hak düşürücü süreden sonra yapıldığı gerekçesiyle reddedilir.

Hükümsüzlük davalarında da ıslahla taraf değiştirilemez. Ayrıca Yargıtay bozmasından sonra ıslah yoluna başvurulamayacağını da tekrar belirtmekte yarar vardır.

İster alacak ister yönetim kurulu kararı gibi ek talepler olsun kısmi ıslahla davaya dâhil edilmek istenen hususların dava konusu edilen asıl taleple bir şekilde bağlantısının bulunması gerekir. Yargıtay’a göre, yapılmak istenen ek talep bir şekilde devam eden davanın konusundan doğmamışsa kısmi ıslah yolundan yararlanılamaz. Örneğin, genel kurul kararının butlanının tespiti davasının konusu yönetim kurulu üyesinin azli kararı ise haksız azil nedeniyle uğranılan kazanç kaybı da kısmi ıslahla dava konusuna ilave edilebilir. Buna karşılık, dava konusundan başka bir genel kurul kararı nedeniyle uğranılan zararın tazmininin eklenmesi için kısmi ıslah yoluna başvurulamaz.

C. Hükümsüzlük Davalarında İslahın Dava Şartı Arabuluculuk Açısından Değerlendirilmesi

7155 sayılı Kanunla⁷⁰ TTK’ya 5/A maddesi eklenmiş ve anılan kanun hükmü ile ticari davalarda arabuluculuk dava şartı olarak kabul edilmiştir. TTK m. 5/A hükmü aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir:

“(1) Bu kanunun 4’üncü maddesinde ve diğer kanunlarda belirtilen ticari davalardan, konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri hakkında dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır.

(2) Arabulucu, yapılan başvuruyu gönderildiği tarihten itibaren 6 hafta içinde sonuçlandırır. Bu süre zorunlu hallerde arabulucu tarafından en fazla 2 hafta uzatılabilir”.

⁶⁹ 11. HD., T. 01.11.2010, E. 2009/4604, K. 2010/11011 sayılı karar için bkz. Corpus Web Hukuk Mevzuat ve İçtihat Programı, <https://www.corpus.com.tr/>.

⁷⁰ Bkz. 19.12.2018 tarih ve 30630 sayılı RG.

7155 sayılı Kanununun 26. maddesi gereği, ticari davalarda dava şartı arabuluculuğa başvurma zorunluluğu 01.01.2019 tarihinden sonra açılan davalarda söz konusudur. Aynı Kanunla, TTK'ya eklenen geçici 12. madde hükmüne göre, ticari davalarda dava şartı arabuluculuğa ilişkin hükümler, ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtay'da görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.

Sadece yokluk, butlanın tespiti veya iptale karar verme talebiyle açılan davalar dava şartı arabuluculuğa tâbi değildir. Zira bu davaların konusu, bir miktar paranın ödenmesi olan alacak veya tazminat değildir. Aynı şekilde, tam ıslahla bu davaların birbirine dönüştürülmesi halinde de sonuç aynıdır.

Hükümsüzlük davaları ile birlikte açılan tazminat ve alacak davaları muhtemelen TTK m. 4 hükmü uyarınca ticari dava sayılacağı için dava açılmadan önce dava şartı arabuluculuğa başvurmayı gerektirir.

Yukarıda incelenen kısmi ıslahla genel kurulun hükümsüzlüğü davasında yan talep olarak tazminat veya alacak talep edilmişse davanın açıldığı tarihe bakmak gerekir. Zira ıslahla eklenmek istenen talep, davanın ilk açıldığı tarihte yapılmış gibi değerlendirilir. Söz konusu dava, TTK m.5/A hükmünün yürürlüğe girdiği 01.01.2019 tarihinden önce açılmışsa kısmi ıslahla ileri sürülen talep de bu tarihten önce yapılmış gibi kabul olunacağından dava şartı arabuluculuğa başvurmaya gerek yoktur.

Yok eğer, ıslahla, TTK m. 4 hükmünde belirtilen hususlardan doğan alacak veya tazminat eklenmek istenen hükümsüzlük davası, 01.01.2019 tarihinden sonra açılmışsa dava şartı arabuluculuğa tâbidir. Böyle bir davada, kısmi ıslah talebi üzerine davayı gören hâkimin dava şartı arabuluculuğa başvurması için davacıya bir hafta süre vermesi gerekir. Dava şartı arabuluculuğa başvurulması halinde sürecin tamamlanması bekleme mesele yapılmalıdır. Davacı bu süre içinde dava şartı arabuluculuğa başvurmaz ise ıslahla davaya eklemek istediği tazminat veya alacak talebi dava şartı eksikliği nedeniyle reddedilir.

Aynı çözüm tarzının yokluk, butlan ve iptal davalarının tam ıslahla tamamen ticari dava niteliğinde tazminat veya alacak davasına dönüştürülmesi halinde de geçerli olduğunu belirtmek gerekir.

III. HÜKÜMSÜZLÜK TALEPLERİNİN TERDİTLİ İLERİ SÜRÜLMESİ

Genel kurulun hükümsüzlüğü davalarında butlan ve yokluk halleri ile iptal sebeplerini birbirinden ayırmak her zaman kolay olmayabilir. Bu nedenle, tereddüt halinde ıslah yolunu kullanmaya gerek olmaksızın bu talepler terditli ileri sürülebilir.

Terditli açılacak davada öncelikle genel kurul kararının yokluk veya butlanının tespitine ve mümkün olmazsa iptaline karar verilmesi istenebilir.

HMK m. 111 hükmünde terditli davalarla ilgili “1) Davacı, aynı davalıya karşı birden fazla talebini, aralarında aslilik – fer’ilik ilişkisi kurmak suretiyle, aynı dava dilekçesinde ileri sürebilir. Bunun için, talepler arasında hukuki veya ekonomik bir bağlantının bulunması şarttır.

(2) Mahkeme, davacının asli talebinin esaslan reddine karar vermedikçe, fer’i talebini inceleyemez ve hükme bağlayamaz” hükmü öngörülmektedir. Buna göre, hâkim öncelikle terditli asli talep olarak ileri sürülen yokluk veya butlan sebeplerinin mevcut olup olmadığını araştırır. HMK m. 111/2 hükmüne göre, yokluk veya butlanın tespiti talebi hakkında olumsuz kanaate ulaşırsa bu taleplerin reddine karar verir ve fer’i talep olan genel kurul kararının iptali yönünden incelemeye devam eder.

Böyle bir durumda iptal davasının tâbi olduğu hak düşürücü süreye dikkat edilmelidir. Terditli de olsa söz konusu davanın genel kurul kararı tarihinden itibaren üç ay içinde açılmış olması gerekir. Yine iptal davası için TTK m. 446 hükmünde öngörülen aktif dava ehliyetine ilişkin şartların yerine gelip gelmediğine bakılmalıdır. Hak düşürücü süreden sonra açılan veya aktif dava ehliyetinde eksiklik bulunan terditli dava nedeniyle iptal davasına dönüşen dava reddedilir.

Tersi şekilde de, terditli talepte bulunularak “asıl talep iptal olmazsa yokluk veya butlanın tespitine karar verilmesi” istenebilir. Ancak yukarıda da belirtildiği gibi, sadece iptal talebinde bulunulsa dahi hâkim HMK m. 33 hükmü gereği re’sen şartları varsa genel kurul kararının yokluk veya butlanının tespitine karar verebilir. Bu nedenle, terditli talebe gerek olmamakla birlikte hâkimin dikkatini çekmek için böyle bir yola gidilmesi tercih edilebilir⁷¹.

Terditli olarak hükümsüzlük hallerinden birisi asli talep olarak mümkün olmaz ise alacak veya tazminat fer’i talep olarak istenebilir. Fer’i talep olarak istenen tazminat veya alacak ticari dava niteliğinde ise o zaman tartışmalı olmakla birlikte, hak kaybına uğramamak için dava açmadan dava şartı arabuluculuğa başvurmakta yarar vardır.

IV- SONUÇ

Anonim şirket genel kurul kararlarının hükümsüzlüğü davaları basit usule tabi olduğundan, iddianın ve savunmanın genişletilmesi yasağı yazılı yargılama usulüne göre daha erken başlamaktadır. Açılacak davanın ne zaman iptal ne zaman butlan veya yokluk davasının konusunu oluşturacağı kolaylıkla kestirilemeyebilir. Ayrıca iptal davasında aktif dava ehliyeti ve dava süresi çok sıkı şekil şartlarına bağlanmıştır. Bu nedenle bu tür davaları tam ıslahla birbirine çevirmek mümkündür.

Aynı genel kurul kararına ilişkin olmak üzere açılan genel kurul hükümsüzlüğü davaları tazminat veya alacak davasına dönüştürülebilir. Tersi durum da geçerlidir. Ancak Yargıtay’ın görüşüne göre ıslahın konusunu oluşturan davanın az veya çok dava konusu genel kurul kararı ile ilişkilendirilebilir olması şarttır.

Kısmi ıslah yoluyla dava edilen genel kurul kararına yeni madde eklemek veya bazı maddeleri dava konusu olmaktan çıkarmak şeklinde bir usuli imkandan da yararlanılabilir. Yine kısmi ıslah yoluyla genel kurul hükümsüzlük davalarına tazminat yada alacak talebi eklemek veya yönetim kurulu kararını da dava konusuna dahil etmeye izin verilmektedir.

Esasen açılan iptal davasında, butlan veya yokluk hallerini tespit eden hakim HMK m.33 uyarınca resen davaya butlan veya yokluğun tespiti davası olarak devam edip karar verilebilir. Buna karşılık yokluğun veya butlanın tespiti davasında açık talep olmadan hakim davayı iptal davası olarak göremez. Bunun için tereddüt halinde yokluğun veya butlanın tespiti davasını asli talep olarak, iptal talebini de fer’i talep olarak terditli ileri sürmek ihtiyatlı bir çözüm olur.

KAYNAKÇA*

Bahtiyar, Mehmet, Ortaklıklar Hukuku, Güncellenmiş 12. Bası, İstanbul 2017.

Deynekli, Adnan, Medeni Usul Hukukunda Islah, Ankara 2013.

Kırca, İsmail/Şehirli Çelik, Feyzan Hayal/ Manavgat, Çağlar, Anonim Şirketler Hukuku C. 2/2, Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Ankara 2016.

Korkut, Ömer, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’na Göre Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının Butlanı, Adana 2012.

Moroğlu, Erdoğan, Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, 8. Baskı, İstanbul 2017.

Pekcanitez, Hakan/Özekes, Muhammet/Akkan, Mine/Taş Korkmaz, Hülya, Medeni Usul Hukuku, C. 2, 15. Bası, İstanbul 2017.

Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin, Ortaklıklar Hukuku I, 13. Bası, İstanbul 2014.

Pulaşlı, Hasan, “Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Sakatlığı ve Müeyyidesi”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 17, Sayı 1-2, Ankara 2013, s. 885-898.

⁷¹ Moroğlu, s. 151.

* Birden çok eserden faydalanılan yazarlara yapılan atıflarda kullanılan kısaltmalar parantez içinde verilmiştir.

Pulaşlı, Hasan, Şirketler Hukuku Şerhi, C. II, 3. Baskı, Ankara 2018. (Şerh)

Yılmaz, Ejder, (Medeni Yargılama Hukukunda) Islah, 4. Bası, Ankara 2013.